

GLOBALNO OBRAZOVANJE I MEDIJI

GLOBAL EDUCATION AND MEDIA

Ermina Habibija¹

Sažetak:

Obrazovanje predstavlja osnovu razvoja potencijala svake osobe i doprinosi njegovoj participaciji u društvo, kao i samom razvoju društva jer pojedinac razvija svoje individualne sposobnosti kroz razvoj kompletne društvene zajednice. Globalizacija kao pojam inkorporirana je u sve dijelove koji se tiču današnjice i onoga što uslovljava razvoj društva i razvoj civilizacije te povezivanje ljudi u cijelom svijetu u svim segmentima djelovanja. Povezanost medija i obrazovanja kako lokalno, tako i globalno je danas izražena mnogo više nego ranije, jer je razvojem novih tehnologija prije svega interneta postalo moguće da pojedinac koristi taj alat i razvija svoje sposobnosti na pozitivan ili negativan način. Mediji imaju veliki uticaj na sve sfere ljudskog djelovanja, ali obrazovanje je jedan od problema današnjice, a pogotovo u zemljama tranzicije kakva je i Bosna i Hercegovina i samim tim je na udaru medija u pozitivnom ili negativnom kontekstu. U ovom radu pokušat će se objasniti uticaj i međusobna povezanost medija i obrazovanja sa posebnim osvrtom na obrazovanje u Bosni i Hercegovini, i uticaj medija na mlade kao poseban pokretač društva i razvoja zajednice.

Cilj rada je ukazati na uticaj medija na sistem obrazovanja u Bosni i Hercegovini i njegova refleksija na obrazovanje u globalnom smislu.

Metode koje će se koristiti u svrhu istraživanja su: metoda analize, dedukcije i historijska metoda.

Rezultat rada će pokazati u kojem smjeru treba da budu okrenuti mediji kako bi imali pozitivan uticaj na obrazovanje.

Zaključak rada će se odnositi na stavove autora i preporuke koje mogu doprinijeti poboljšanju ukupnog stanja u oblasti obrazovanja i korištenje medija na pozitivan način.

Ključne riječi: obrazovanje, mediji, mladi, globalizacija, internet, društvene mreže.

Abstract:

Education presents the base of development for every individual and contributes his/her participation in society, as well as society development, because every individual develops his/her individual competences through development of complete society. Globalization as a term is incorporated in all parts referring today and everything that conditions society development and civilization development and connection of people in the whole world in all segments of acting. Connection of media and education both locally and globally today is more evident than before, because by development of new technologies, primarily internet, it became possible for the individual to use that tool and develop his/her abilities in positive or negative way. Medias have great influence on all spheres of human acting, but education is one of the problems of the nowadays, especially in countries in transition, such BiH is, and therefore it is in the focus of media in positive or negative context. In this paper the influence and connection of media and

¹ Mr sc. Ermina Habibija, kontakt adresa: UNIVERZITET MODERNIH ZNANOSTI – CKM, Mostar, Kneza Domagoja 12, 88000 Mostare-mail: ermina@ckm.ba

education will be tried to explain, with the special focus on education in BIH, and media influence on young people, as special actuator of society and society development.

The aim of this paper is to indicate the influence of media on educational system in Bosnia and Herzegovina and its reflection in global sense.

Methods that will be used are: method of analyze, deduction and historical method.

The result of the paper will show which way media should be directed in order to have positive influence on education.

Paper conclusion will refer to the author's attitudes and recommendation that can contribute enhancement of overall conditions in education and media usage on positive way.

Key words: education, media, young people, globalization, internet, social networks.

UVOD

Način života danas i nekada se razlikovao višestruko i teško je sada i uporediti u nekim segmentima život i ono što je nekada predstavljalo pozitivan razvoj danas to više nije. Moć medija uvijek je bila velika, ali se danas ne može izmjeriti, jer u svakom momentu ljudi su pod uticajem medija, jer ne postoji niti jedan trenutak a da niste u svijetu informacija i da mediji nisu dostupni.

Svi oni koji imaju mogućnost da sebi priušte smart telefon koji ima mogućnost konekcije na internet teško da će moći biti van medijskog uticaja, ne uzevši u obzir niti jedno drugo sredstvo informisanja. Samim tim i obrazovanje je također pod uticajem medija, jer je nemoguće ostati izvan tog moćnog sistema medija, a s druge strane obrazovanje i treba medije jer kako doći do onih koji se obrazuju i kako se nametnuti kao nešto što je potrebno kada su mladi ljudi tj. oni koji se obrazuju ili koji bi trebalo da krenu putem obrazovanja, prvi pod uticajem medija kroz razvoj novih tehnologija.

Na svojevrsan način mladi su na udaru mnoštva informacija koje ponekad stvaraju krivu sliku o određenoj pojavi ili čak doprinesu razvoju ličnosti koja možda i neće biti onakva kakvom je društvo treba za dalji njegov razvoj. Često pitanje koje se nameće a danas je u neku ruku i stvar trenda jeste: „Koliko je upotreba društvenih mreža pozitivna, odnosno koliko je njihov razvoj u današnjem svijetu potreban, i da li njihovi korisnici imaju koristi od društvenih medija“.

Gledano sa aspekta potrošačkog društva i kapitalizma kao sistema u kojem danas žive oni koji vode svijet i upravljaju njime, te profita kao krajnjeg cilja kapitalista, razvoj novih tehnologija i sa njim povezan razvoj određenih mogućnosti povezivanja ljudi i djelovanja kroz npr. internet, može se zaključiti da sve ima svrhu i da je globalizacija ono čemu se teži i što je u stvari primaran cilj.

Da li se ipak gube osnovne vrijednosti, da li je dovoljan virtuelni svijet, i da li je uticaj svih tih modernih poštasti dobar, da li će djeca budućnosti znati govoriti ili će pak znati pisati mnogo bolje od generacija prošlosti, pitanja su na koja je teško odgovoriti.

Povezanost medija i obrazovanja je očigledna te se ne treba postavljati pitanje da li ona postoji, samo je način na koji se ta veza koristi bitno i jako važno definisati.

Dostupnost informacija putem interneta je nevjerovatno velika (internet se uzima kao primjer jer mladi ljudi koji ga koriste su ciljna skupina sa aspekta sistema obrazovanja), i ukoliko se ne ograniči na ono što je dobro i što je zaista provjereno te objavljeno od stručnih ljudi iz pojedinih oblasti može predstavljati zabludu. Teško je odrediti što je dobro ili loše, teško je reći koliko je nešto prihvatljivo ili ne. Kako je već napomenuto svijet je promijenjen a time i način razmišljanja.

Ako se za primjer uzmu društvene mreže, ljudi ih koriste na različite načine, neki zbog poslovnih aktivnosti, neki zbog druženja, neki zbog povezivanja sa prijateljima koji žive daleko na drugim dijelovima svijeta, itd. A što se desi kada se te iste mreže upotrebljavaju zbog neetičnih stvari, ili pak korištenja slika u različite svrhe koje često dovedu do gubitka ličnosti u psihološkom smislu.

U ovom radu pokušat će se objasniti način na koji obrazovanje koristi medije, ili mediji obrazovanje sa osvrtom na Bosnu i Hercegovinu, a kako internet ima najveći uticaj na mlade ljude (po mišljenu autora rada) težište će biti na tom alatu globalizacije.

Mediji bi se trebali koristiti da pomognu u razvoju obrazovnog sistema koji će biti kvalitetan jer je dostupan svima, jer mediji mogu pomoći da se smanji nedostupnost te da svi imaju pristup mnoštvu knjiga i svih onih informacija koje mogu imati pozitivan uticaj u prvom redu na mlade ljude, jer će oni biti ti koji pokreću društvo i imaju mogućnost pozitivnih promjena.

MEDIJI, OBRAZOVANJE, GLOBALIZACIJA

Definisati pojam „medij“ nije lako, jer ne postoji neka univerzalna definicija koja na stručan način jasno i jezgrovito može definisati pojam, ali se sa stanovišta mnogih teoretičara može reći da je medij sredstvo komunikacije te pruža informacije o određenim pojavama.

Sama riječ medij je latinskog porijekla (lat. medius - srednji, u sredini), engleski medium jeste sredina, srednji, sredstvo, element, medij. Ukoliko bi se stručno objasnilo šta je medij, definicija bi mogla biti slijedeća: medij je veoma složen pojam koji predstavlja sisteme javnog informisanja, a koji služe za emitiranje vijesti i audio-vizuelnih sadržaja sa svrhom informisanja velikog broja ljudi. S obzirom na to da se uticaj medija proširio te da se svakodnevno mijenja način informisanja i uticaj medija ima veliki značaj, definicija bi se morala i mijenjati, te se konstatacija sa početka teksta potvrđuje.

Mediji šalju poruke, kako god da se definišu oni će poslati poruku u bilo kojem smislu, medij je širi pojam od masovnih medija, ali masovni mediji su također nosioci poruka i predstavljaju važnu konsenzusnu. Masovni mediji kao sredstvo informisanja mogu imati različit uticaj, ali i različit način slanja poruka, jer postoji radio, novine, televizija, internet.

Televizija je audiovizualni medij vrlo složene tehnologije i vrlo složene organizacije rada, globalne prirode, kojemu je teško postaviti nacionalnu granicu, jer kao kod ne koristi samo jezik (govor) nego i sliku, a ona je univerzalna.²

Radio je medij masovne komunikacije, temelji se na tehnološkim izumima telefona i telegrafa te zato ima složen način prijenosa informacija.³

Novine, prvi medij masovne komunikacije u suvremenom poimanju, ubrajaju se u tiškane medije kao što su i plakat, knjiga, strip itd, ali se od njih razlikuju po redovitosti i učestalosti izlaženja, informativnim sadržajima, plaćenim oglasima i reklamama.⁴

Internet je globalna mreža, vrhunske brzine u protoku informacija povezana mrežom kompjutera.⁵

2 Nada Z.R.: Medijska pismenost i civilno društvo, Mediacentar, Sarajevo 2005.

3 Isto

4 Isto

5 Isto

Svi navedeni mediji imaju jedan zajednički pojam, a to je tehnologija, i bez njenog razvoja bilo bi nezamislivo imati sve oblike današnjih medija, odnosno načina komunikacije između ljudi, jer u konačnici komunikacija jeste medijsko sredstvo pomoću kojeg se uspostavlja konekcija sa širim masama.

Najveći uticaj u današnje vrijeme u bilo kojem značenju ima internet, jer korisnici interneta su u najvećem broju djeca, ili mladi ljudi koji na taj način dolaze do informacija. Internet kao sredstvo pomoću kojeg se ljudi povezuju u bilo kojem dijelu svijeta doprinosi da se globalizacija razvija odnosno da svi učestvuju u toj mreži te na taj način budu globalizirani u svakom smislu.

Brzi protok informacija, način prenošenja poruka od pošiljaoca ka primaocu postao je neuporedivo lakši i jednostavniji razvojem interneta i njegovim korištenjem od strane sve većeg broja ljudi.

Participiranje u društvu i uticaj na samu društvenu zajednicu postao je moguć i veoma je lako biti dio i neke druge kompanije ili pisati za medije i izdavače koji se ne nalaze u domicilnoj zemlji, sve to je omogućio internet. Ali razvoj tog načina komunikacije stavlja i djecu u prvi plan, jer im je sve vidljivo i dostupno, teško je djeci ograničiti korištenje tog prozora u svijet.

U svoj toj priči oko medija gdje je obrazovanje, koliko je sistem obrazovanja dobar u Bosni i Hercegovini i koliko mediji doprinose razvoju obrazovanja, teško odrediti. Obrazovni sistem je komplikovan u BiH, kao i cjelokupno državno uređenje.

Ako se uzme u obzir da postoje dva entiteta (FBiH, RS) i Brčko distrikt, i deset kantona u FBiH, te da svaki od tih dijelova ima svoje zakone o obrazovanju u bilo kojem ciklusu (osnovno obrazovanje, srednje i visoko obrazovanje), jednostavno je zaključiti da vlada poprilična neusklađenost i da obrazovni sistem nije ni blizu idealnog.

Također ukoliko se pogleda zakonodavstvo vezano uz obrazovanje može se vidjeti da postoji pet okvirnih zakona u svezi sa obrazovanjem:

13. Okvirni zakon o predškolskom vaspitanju i obrazovanju u BiH
14. Okvirni zakon o osnovnom i srednjem obrazovanju u BiH
15. Okvirni zakon o srednjem stručnom obrazovanju i obuci u BiH
16. Okvirni zakon o visokom obrazovanju u BiH
17. Zakon o Agenciji za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje

Niz strategija koje su rađene na nivou države nisu implementirane do kraja, i da se ne bi ulazilo u detalje nesređenog obrazovnog sistema u BiH, i iz navedenog se može zaključiti kolika je konfuzija stavljena pred mlade ljude i one koji se obrazuju.

Ukoliko se uzme u obzir i uticaj samih medija u državi i cjelokupna slika oko stanja u kojem se živi na ovim prostorima, teško je pravilno ocijeniti sam uticaj i povezanost medija sa obrazovnim sistemom u zemlji.

Teško je i odrediti što je bitno znati i kako se uključiti te na koji način se obrazovati, koliko ulagati u razvoj ličnosti kroz obrazovanje.

⁶Prema autorima Lundvall i Johnson, profesori sa Aalborg univerziteta iz Danske znane dijele u četiri sljedeće kategorije:

- Znati - šta
- Znati - zašto

6 Lundvall, B.-Å and Johnson, B. (1994), „The learning economy”, Journal of Industry Studies, December 1994

- Znati - kako
- Znati - ko

Znati - šta (know-what) se odnosi na znanje o činjenicama, i to je u stvari ono znanje koje se može zvati samo informacijom. Dostupno je svima kao što je npr. broj ljudi koji žive u nekom gradu, dakle činjenično stanje.

Znati - zašto (know-why) je znanje o principima i zakonima u prirodi, te ljudskom socijalnom uključenosti. Ova vrsta znanja izuzetno je važna za razvoj za tehnološki razvoj, naročito u hemijskoj i elektroničkoj industriji, što stvara konkurentsku prednost unutar ovih industrija ukoliko se raspolaze sa ovom vrstom znanja.

Znati - kako (know-how) se odnosi na vještine i sposobnosti koje posjeduju određeni pojedinci. To znanje se ne mora nužno odnositi na one ljude koji su unutar jedne firme već čak mogu biti i na drugim područjima jer se know-how u globalnoj ekonomiji definiše kao specifična vrsta znanja, koju su kreirali stručnjaci određenog tima, koji nisu radnici i ne moraju živjeti u zemlji gdje je locirana ta firma.

Znati - ko (know-who) je vrsta znanja na individualnom konceptu stručnosti pojedina, ili timova stručnjaka koji su bazirani na određena područja. Vrlo važno je znati ko je uključen i ko zna raditi te kako raditi određeni posao. Ali to također uključuje i socijalnu uključenost te saradnju i komunikaciju sa različitim vrstama ljudi i stručnjaka.

Mladi ljudi prve korake u društveni život prave upravo u obrazovnim institucijama, počev od vrtića pa sve do akademskog obrazovanja, a onda svoja znanja koriste kroz posao koji rade utičući tako na razvoj zemlje kao pojedinci uključeni u društvenu zajednicu. Jedan od glavnih pokretača razvoja je obrazovanje i pravilan način implementacije obrazovanja kroz obrazovanje mladih ljudi bi trebalo da bude primaran za razvoj države. Ali da li je to tako, teško je odrediti. Pojava masovnih medija ima svoje i pozitivne i negativne strane.

Ono što bi obrazovni sistem trebalo da pruži prvenstveno djeci, a kasnije kroz sve ciljeve obrazovanja i mladim ljudima jeste znanja o medijima, načinu njihovog korištenja, pravilnom i kritičkom osvrtu na informacije koje se dobivaju iz medija.

Od početka školovanja bi trebalo uvoditi određene nastavne jedinice koje bi na određeni način obrazovale buduće generacije kako bi bile medijski pismene. Medijska pismenost je također jako važna, jer pravilan način obrazovanja podrazumijeva i medijsku pismenost, jer je nemoguće isključiti medij iz običnog života, pa tako i obrazovanja.

Globalizacija bi kao pojam predstavljala ukidanje ograničenja između protoka robe, informacija, usluga i ideja, dakle bez granica konekcija između svih ljudi, i samim time je jasno da pojam globalizacije nadilazi i medije i obrazovanje.

Ako se posmatra internet najbolje se može shvatiti pojam globalizacije jer nema granica u njegovom korištenju te moći i uticaju. Postoje, međutim, druge granice, one su materijalnog karaktera jer nije svako dijete planete u mogućnosti da dobije kompjuter i da ima pred sobom internet te da se povezuje sa drugima ili da ima informacije.

U svim strateškim pravcima razvoja obrazovanja u BiH, tj. strategijama koje su napravljene vrlo jasno stoji da je potrebno da svaka škola ili obrazovna institucija ima pristup internetu, što je vrlo pozitivno. Ako škole i obrazovne institucije i imaju pristup internetu, ipak postoji mnogo porodica koje nisu u mogućnosti imati kompjuter, a danas je to neophodno.

Knjiga je ranije bila jedini izvor informacija u školama, odnosno jedini stručan izvor znanja, ne uzimajući u obzir novine i televiziju te radio kao vrlo moćno medijsko sredstvo, ali danas je internet zamijenio mnogo tih sredstava te na jednom mjestu možete pronaći sve što vas zanima.

POJEDINAC KAO POKRETAČ DRUŠTVA

Vrlo je važno obrazovati pojedinca, odnosno osnovnu ćeliju društva, jer će taj pojedinac uticati kroz svoju participaciju na cjelokupnu društvenu zajednicu.

Ljudsko biće sa svim svojim osobinama koje posjeduje je u konačnici dijalogičko biće, jer je istovremeno i biološko i društveno, tj. može se posmatrati sa dvije strane. Da bi živio, čovjek mora biti i jedno i drugo, mora sudjelovati u društvenim procesima jer mu je to određenje, dato samim rođenjem i postojanjem.

Čovjek kao prirodno biće zavisi od prirode i vlastitih sposobnosti, ali kao društveno biće utiče i sudjeluje u odnosima sa drugim ljudima unutar različitih društvenih grupa u kojima sam egzistira ili je na neki način povezan sa drugim koje mogu imati uticaj na njega. Pojedinac je na taj način inkorporiran u sve društvene tekovine, i sam je osnova određenog funkcionisanja društva. Da bi zadovoljio svoje potrebe kao razumnog bića on ima interakcije sa drugim ljudima stvarajući tako društvene odnose, cjelokupne sisteme i posredno ili neposredno utiče na samo društvo u cjelini. Postoje zajedničke i univerzalne potrebe koje su objektivno odredive, pa je moguće istraživati i procjenjivati u kojoj su mjeri zadovoljene.⁷

Ukoliko ne bi postojale potrebe pojedinca, a samim tim ni njegovo društveno iskazivanje, ne bi bilo moguće postojanje društva kao cjeline, niti bi postojao ljudski progres na bilo kojem polju. Univerzalni cilj dakle postoji jer bez obzira na sadržaj, na vrijeme u kojem se posmatra pojedinac, na kulturu, civilizaciju i njegov socijalni polažaj taj cilj se nastoji ostvariti. Ljudi po svojoj prirodi imaju objektivni interes da loše stvari izbjegnju, a da čine dobre stvari pozitivne na društvo. Ali svako djelovanje, dakle ostvarivanje vizije dobra, pretpostavlja da je taj pojedinac sposoban djelatno saobraćati s drugima i tako participirati u životnim situacijama u kojima se može naći. Participacija je iskaz ljudske društvene prirode. Ona se mora ostvarivati, jer je za ljudska bića egzistencijalna potreba.⁸

Svi ljudi žive u nekoj zajednici, ili kao pojedinci, ali su dio društva, i objektivne potrebe ne mogu biti individualnog koncepta, jer kroz participaciju sa drugima stvara se interakcija i oblikuje društvo. Također ne može biti ni statički određen koncept jer ukoliko je čovjek odrastao u jednoj društvenoj sredini postoji mogućnost da će participirati u drugoj različitoj društvenoj sredini.

Činjenica je da ljudi moraju participirati, tj. sudjelovati i uticati na društvo, jer bez postojanja participacije nemoguće je da društvo opstane, ono umire, kao i svaki pojedinac u njemu. Participacija je potreba bez čijeg zadovoljenja nema ljudskog društva, a bez ljudskog društva nema ni čovjeka kao prirodnog i društvenog bića! Što bi značilo, da ljudskog bića bez društva nema! Participacija je *condicio sine qua non* ljudske egzistencije.⁹

Svi ljudi bi dakle trebali participirati, ali postoje i oni članovi društva koji ne participiraju, jer ne postoji mogućnost za njihovu participaciju, ili im je ta mogućnost oduzeta.

7 Z. Truputeć, A. Kovaci, A. Čurić, N. Šantić: Terija i praksa održivog razvoja, Mostar, 2010, str 39.

8 Z. Truputeć, A. Kovaci, A. Čurić, N. Šantić: Terija i praksa održivog razvoja, Mostar, 2010, str 40.

9 Z. Truputeć, A. Kovaci, A. Čurić, N. Šantić: Terija i praksa održivog razvoja Mostar, 2010, str 41.

Ljudi bi trebalo da imaju mogućnost da se društveno iskažu i da imaju interakcije kako bi zadovoljili sve svoje potrebe, jer ukoliko nemaju takve mogućnosti onda je dio takvog društva ograničen za svoj razvoj i prosperitet.

Da bi u potpunosti ljudi mogli participirati potrebno je da se ostvari autonomija djelovanja. Tri osnovne osobine koje autonomiju djelovanja omogućuju su: mentalno zdravlje, kognitivno-emocionalne sposobnosti i mogućnosti da se osoba angažira u društvenoj participaciji.¹⁰

Sve tri osobine su jako važne, ali u trećoj je sadržana osnova funkcionisanja pojedinca u društvu. To se odnosi na sudjelovanje pojedinaca u važnim društvenim ulogama kao što su proizvodnja, reprodukcija, kulturna transmisija i politički autoritet.

Proizvodnja se odnosi na same proizvodne procese u kojima pojedinac učestvuje, stvara i djeluje, i učestvuje u rezultatima, koji moraju biti jednako podijeljeni na sve učesnike. Reprodukcia se odnosi na stvaranje porodice, tj. realizacije vlastitih bioloških potreba, a u mnogim društvima je čak i to svedeno na minimum zbog ugrožavanja egzistencije i nemogućnosti zaposlenja i stvaranja uslova za normalan život. Kulturna transmisija je interakcija između obitelji i društvene zajednice, te uticaji obitelji, škole i ulice.

Politički autoritet je sudjelovanje pojedinaca u donošenju odluka na različitim nivoima društvene organizacije.

Vrlo jasno je da čovjek da bi živio mora djelovati, mora raditi, mora se obrazovati i tako kroz to svoje ostvarivanje utiče i na širu društvenu zajednicu. Pojedinac je baza, i vrlo važno je za kompletan razvoj jedne zemlje razviti potencijal pojedinaca koji mogu doprinijeti razvoju cjelokupne države. Svi ljudi nemaju iste sposobnosti niti mogućnosti razvoja vlastitog potencijala i neće na isti način sudjelovati u oblikovanju društva. Važno je prepoznati i pružiti šansu svim pojedincima kako bi ostvarili vlastiti napredak, a time i društvu omogućili pravilan razvoj i pravi prosperitet.

Dakle, uticaj pojedinca na samo društvo je vidljiv u svakom segmentu, jer bez pojedinaca ne bi bilo ni društvene grupe, ni države niti bilo kojeg tima, bilo koje vrste grupacije, a sam način egzistencije i opstanka društva je posljedica postojanja čovjeka kao pojedinca.

Zašto je važna ova analiza uticaja pojedinca na društvo, jer se nastoji pokazati važnost razvoja svake osobe, i važnost obrazovanja te iste osobe, i važnost omogućavanja korištenja dostupnih tehnologija i medija za sve ljude. Pojedinac je osnovna ćelija društva i zbog toga je važno da se obrazuje i da mu se omoguće sva prava koja mu pripadaju i sve potrebe da zadovolji kako bi onda društvo bilo zadovoljno njime.

Mnoštvo tekstova je napisano o medijima i njihovom uticaju na sve sfere ljudskog života, te njihovom negativnom ili pozitivnom uticaju, sa socijalnog stanovišta ili nekog drugog, ali pojedincu se ne daje pažnja koju zaslužuje.

Ipak sve počinje od jedinke, pa tako i kada se govori o ovoj problematici, jer svi bi trebalo da imaju mogućnost informisanja, i samim tim bi možda bio i veći pozitivan uticaj.

10 Z. Truputeć, A. Kovaci, A. Čurić, N. Šantić: Terija i praksa održivog razvoja Mostar, 2010, str 42.

INTERNET KAO INOVACIJA

Razlozi zbog kojih inovacije predstavljaju jedan od glavnih produkata znanja, proizlaze iz same definicije inovacije koja glasi: Inovacije predstavljaju promjene koje dovode do niza poboljšanja za veliki broj aktera u okruženju.¹¹

U tom smislu inovativnost nije isključivo odlika pojedinaca, već to može biti sistem više učesnika kao što su firme, univerziteti, trening centri itd. Ukoliko se posmatra bilo koja vrsta industrije koja je bazirana na naučnoj produkciji znanja, jasno se da zaključiti da postoji direktna povezanost obrazovnih institucija i produktivnosti znanja. Ključ uspjeha i iskorištenosti znanja jeste uključivanje i pravilan način saradnje sa akademskom zajednicom u zemlji, ali i cjelokupan sistem obrazovanja, a internet kao pozitivna promjena i u svakom slučaju inovacije je potpora razvoju boljeg obrazovnog sistema.

Ono što je jako važno istaći jeste da znanje nije nešto što se ne nadograđuje već je to proces učenja koji traje cijeli život.

Prema nekim autorima koji su se bavili o ekonomskim posljedicama upotrebe znanja, postoje ona znanja koja se mogu lako prenijeti na druge i širiti među svim ljudima, dok su na drugoj strani znanja koja se zbog određenih specifičnih karakteristika ne mogu širiti na način kroz proces učenja, i jedino ih je moguće podijeliti sa drugima kroz iskustvo u procesu rada. Dakle, neke vještine je jedino moguće iskustveno dostići, jer ih nije moguće postići tokom tradicionalnih formi učenja. Posmatrano sa druge strane sa razvojem tehnologija kao i neke tradicionalne vještine postaju suvišne, jer dolaze nove koje zamjenjuju te stare, i u tom kontekstu internet igra veoma bitnu ulogu.

Znanje je osnovni pravi pokretač ekonomskog razvoja, koji će biti konstantan ukoliko se i znanje uzima kao faktor koji ima veliki uticaj na razvitak zemlje kao jedinstvene regije povezane sa okruženjem. Tranzicija kao pojam jeste prelaz odnosno prilagođavanje na novi sistem, a zemlje koje se nazivaju zemljama tranzicije su zemlje koje prelaze iz jednog društvenog sistema u drugi. Bosna i Hercegovina spada u grupu takvih zemalja jer je još uvijek u procesu prilagođavanja svog društvenog uređenja ka slobodnom tržištu. Potrebno je u svim segmentima prilagoditi se novom uređenju, a jedan od najbitnijih faktora koji imaju uticaj na cjelokupan razvoj zemlje jeste obrazovanje i način na koji će se obrazovanje prilagoditi novom sistemu. BiH se nalazi u vrlo teškom razdoblju u kojem se moraju napraviti pravi koraci na svim poljima kako bi na neki način buduće generacije imale šansu za razvoj, zaposlenje i u krajnjoj instanci šansu za normalan život.

ZAKLJUČAK

U ovom radu se pokušalo na jedan poseban način ukazati na važnost medija i njihovu vezu sa obrazovanjem, bez detaljnijeg ulazanja u sve dijelove koje se tiču ove složene problematike. Velika važnost je data pojedincu, a vrlo jasno je i zašto. Kroz tekst se može jasno vidjeti da mediji imaju uticaj na obrazovni sistem i da su jako povezani sa mladim ljudima kroz internet koji u ovom slučaju predstavlja globalizaciju u određenom smislu s obzirom na definiciju globalizacije kao pojma.

Internet kao medij kojem je posvećena posebna pažnja ima i pozitivan i negativan uticaj na sve one koji ga koriste a posebno na mlade ljude.

11 Z. Truputek, S. Bučuk, G. Radić, A. Kovaci, : Inovativno poduzetništvo, FCKM, 2012, Mostar, str. 57.

U okviru obrazovnog sistema bez obzira na to kakve reforme se provele bi trebalo voditi računa o sljedećem:

- sva djeca bi trebalo da imaju pristup internetu
- negativan uticaj medija bilo koje vrste bi se trebao smanjiti
- smanjenje negativnog uticaja medija bi se trebalo odvijati kroz obrazovanje na svim nivoima obrazovanja, u sklopu određenih predmeta ili kao zasebne cjeline
- potrebno je razvijati pravilan kritički odnos prema medijima
- ne klasificirati medije kao negativnu pojavu, jer se ne mogu izbjeći

LITERATURA

1. Nada Z.R: Medijska pismenost i civilno društvo, Mediacentar, Sarajevo 2005.
2. Lundvall, B.-Å and Johnson, B. (1994), „The learning economy”, Journal of Industry Studies, December 1994
3. Z. Truputec, A. Kovaci, A. Ćurić, N. Šantić: Terija i praksa održivog razvoja, Mostar, 2010.
4. Z. Truputec, S. Bučuk, G. Radić, A. Kovaci: Inovativno poduzetništvo, FCKM, 2012, Mostar
5. M. Kunczik, A. Zipfel: Uvod u znanost o medijima i komunikologiju, Zaklada Fredrich Ebert, Zagreb, 2006.
6. Z. Vrabec-Mojzeš: Javna diplomacija i mediji, UDK 316.77:327:321.7
7. Strateški pravci razvoja obrazovanja u Bosni i Hercegovini s planom implementiranja, 2008-2015.
8. K. Diminković: Medijska kultura - odgoj za medije